

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku**

Białystok, dnia 13 maja 2011 r.

**Pan Waldemar Paweł Sieradzki
Nadleśniczy
Nadleśnictwa Krynki**

LBI-4101-19-03/2010
P/10/148

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku przeprowadziła w Nadleśnictwie Krynki („Nadleśnictwie”) kontrolę w zakresie zarządzania lasami i gospodarowania mieniem Skarbu Państwa w latach 2008-2010 (do 30 września).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole podpisanym 4 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Nadleśniczemu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność Nadleśnictwa w zakresie objętym kontrolą. Podstawą pozytywnej oceny było prawidłowe gospodarowanie zarządzanymi nieruchomościami Skarbu Państwa i racjonalne prowadzenie gospodarki leśnej. Stwierdzona nieprawidłowość polegała na niepodjęciu działań w celu pobrania ekwiwalentu za bezprawne pozyskanie dwóch zwierząt w obwodzie łowieckim nr 44.

1. Nadleśnictwo rzetelnie prowadziło ewidencję zarządzanych nieruchomości. Zgodnie z ewidencją, na 30 września 2010 r. Nadleśnictwo zarządzało gruntami Skarbu Państwa o łącznej powierzchni 14.825 ha (14.162 ha lasów i 663 ha gruntów nieleśnych) oraz 16 budynkami z 24 lokalami mieszkalnymi. W porównaniu do stanu ze stycznia 2008 roku, powierzchnia zarządzanych gruntów zmniejszyła się o łącznie 0,3179 ha, co wynikało ze sprzedaży zabudowanej nieruchomości o pow. 0,4340 ha, nieodpłatnego przejęcia od Wojewody Podlaskiego trzech działek o pow. 0,1026 ha i skorygowania - zgodnie z ewidencją gruntów - powierzchni czterech działek (zwiększenie o 0,0135 ha).

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Nadleśnictwo legalnie i rzetelnie dokonało sprzedaży (za 98.332 zł) nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym i trzema budynkami gospodarczymi, na podstawie art. 40a ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach², zwanej dalej „ustawą o lasach”. Sprzedaż nastąpiła za zgodą Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych („DGLP”) w przetargu ograniczonym przeprowadzonym z zachowaniem wymogów określonych w §10-§14 rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 9 kwietnia 1998 r.³

Nadleśnictwo prawidłowo zagospodarowało 23 (z 24) lokale mieszkalne i grunty o łącznej pow. 37,7 ha, które były wykorzystywane zgodnie z celami określonymi w planie urządzenia lasu na lata 2008-2017⁴:

- dziewięć lokali udostępniono nieodpłatnie osobom uprawnionym na mieszkania funkcyjne, dziesięć wynajęto na zasadach ogólnych pracownikom Nadleśnictwa (w tym sześć osobom, które z dniem 1 lipca 2010 r. utraciły prawo do bezpłatnego mieszkania), trzy były wykorzystywane na potrzeby Nadleśnictwa (kancelaria, muzeum), a jeden lokal pozostawał - od lipca 2008 roku do września 2010 roku - niewykorzystany ze względu na jego zły stan techniczny (koszty utrzymania tego lokalu od stycznia 2008 roku do września 2010 roku wyniosły 17.589 zł),
 - 6,02 ha gruntów rolnych przydzielono nieodpłatnie sześciu pracownikom Nadleśnictwa jako deputaty, 28,75 ha wdzierżawiono trzem osobom fizycznym i trzem kołom łowieckim pod uprawy rolne (jednemu kołu wdzierżawiono także 0,34 ha gruntu zabudowanego domkiem myśliwskim na cele wypoczynkowe i wiatę magazynową na pasze), a 2,59 ha przekazano odpłatnie Podlaskiemu Oddziałowi Straży Granicznej na cele związane z ochroną granicy państwowej.
2. Od 12 marca 2008 r. gospodarkę leśną na zarządzanym terenie Nadleśnictwo prowadziło na podstawie planu urządzenia lasu na lata 2008-2017, stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy o lasach (do tego dnia prowadzenie prac ujętych w tym planie odbywało się za zgodą wydaną 27 grudnia 2007 r. przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku („RDLP”). W ramach realizacji planu Nadleśnictwo pozyskało w latach 2008-2010 (do 30 września) 52.688,18 m³, 62.901,52 m³ i 48.786,02 m³ drewna, co stanowiło 28,3% wielkości określonej w planie urządzenia lasu oraz 98,9%, 99,2% i 83,7% masy drewna

² Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz.59 ze zm.

³ w sprawie szczegółowych zasad i trybu sprzedaży lokali i gruntów z budynkami mieszkalnymi w budowie oraz kryteriów kwalifikowania ich jako nieprzydatne Lasom Państwowym, a także trybu przeprowadzania przetargu ograniczonego (Dz. U. Nr 52, poz.327 ze zm).

⁴ Zatwierdzonym decyzją Ministra Środowiska z dnia 12 marca 2008 r.

przewidzianej w rocznych planach finansowo-gospodarczych, o których mowa w § 6 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r.⁵. Pozyskanie i zrywka drewna - realizowane przez firmy zewnętrzne wyłaniane corocznie w przetargach nieograniczonych - były w latach 2008-2010 (do 30 września) prowadzone zgodnie z planem urządzenia lasu, co potwierdziły oględziny NIK 10 pododdziałów, z których w okresie tym pozyskano największe masy drewna (od 1.008,11 m³ do 1.441.37 m³, a łącznie 12.086,62 m³).

3. Sprzedaż drewna przez Nadleśnictwo była w latach 2008-2010 (do 30 września) prowadzona na podstawie 106, 175 i 171 umów zawartych przez Pana Nadleśniczego, DGLP i Dyrektora RDLP, a także na rynku detalicznym (odbiorcom indywidualnym). Z przewidzianych umowami 50.073 m³, 61.661 m³ i 56.762 m³ drewna sprzedano 48.728 m³, 58.413 m³ i 45.076 m³ (97,3%, 94,7% i 79,4%), z czego 48.728 m³, 58.413 m³ i 45.076 m³ w trybie przetargowym i aukcyjnym (na Portalu Leśno-Drzewnym, aukcjach internetowych e-drewno i na aukcjach systemowych), a 3.566 m³, 3.460 m³ i 3.366 m³ na rynku detalicznym. W 15 objętych kontrolą NIK umowach sprzedaży 60.528 m³ drewna, właściwie zabezpieczono interes Skarbu Państwa:

- zastosowano przedpłaty i gwarancje bankowe na sprzedawane drewno, określono terminy i warunki odbioru drewna oraz wysokość kar za nieodebrane drewno. Nadleśnictwo wyegzekwowało (19 sierpnia 2010 r.) karę umowną w łącznej wysokości 5.621 zł od kontrahenta, który odebrał 63,2% drewna ustalonego w umowie zawartej 16 marca 2009 r. (obowiązek naliczenia kary innemu kontrahentowi, który odebrał 75,3% drewna, ciążył na RDLP),
- postanowienia umów w zakresie ilości, sortymentu i cen sprzedawanego drewna były zgodne z rozstrzygnięciami przetargów prowadzonych na Portalu Leśno-Drzewnym, aukcjach internetowych i aukcjach systemowych.

Od czerwca 2008 do września 2009 roku, siedmiu odbiorcom drewna (z 15 analizowanych), którzy na Portalu Leśno-Drzewnym lub na aukcjach zakupili drewno o rodzajach sortymentów ustalonych przez RDLP, Nadleśnictwo udzieliło rabatów w łącznej wysokości 86.863 zł, na zasadach i w wysokości określonej przez DGLP i Dyrektora RDLP.

4. Na terenie Nadleśnictwa funkcjonowało pięć obwodów łowieckich (dwa leśne⁶ nr 44 i 48 oraz trzy polne nr 28, 36 i 43), które były dzierżawione przez cztery koła łowieckie.

⁵ w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (Dz. U. Nr 134, poz.692).

⁶ Zgodnie z art. 24 Prawa łowieckiego, obwód łowiecki leśny to obszar, w którym grunty leśne zajmują co najmniej 40% powierzchni obszaru, a obwód polny, w którym grunty leśne zajmują do 40% ogólnej powierzchni obszaru.

Gospodarka łowiecka w tych obwodach była prowadzona na podstawie wieloletniego łowieckiego planu hodowlanego i rocznych planów łowieckich, o których mowa w art. 8 ust. 3 i 3a ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie⁷, zwanej „Prawem łowieckim”. Przedłożone przez dzierżawców roczne plany łowieckie, zaopiniowane przez właściwych miejscowo wójtów (burmistrzów) i uzgodnione z Zarządem Okręgowym Polskiego Związku Łowieckiego, zostały zatwierdzone przez Pana Nadleśniczego - stosownie do § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 listopada 2007 r.⁸ - w terminie siedmiu dni od ich otrzymania. W świetle 15 sprawozdań z realizacji rocznych planów łowieckich, w sezonach gospodarczych 2007/2008, 2008/2009 i 2009/2010⁹ pozyskanie zwierzyny mieściło się w wielkościach ustalonych w tych planach, z wyjątkiem przekroczeń w grupach wiekowych zwierząt:

- w obwodzie nr 44 (leśnym), w sezonie gospodarczym 2007/2008 odstrzelono o jednego jelenia byka II klasy wieku i o jedną sarnę kozła II klasy wieku więcej niż przewidywał plan łowiecki,
- w obwodach nr 36 i 43 (polnych) ponad plan odstrzelono: w sezonie gospodarczym 2007/2008 jednego dzika przelatka i pięć lisów, a w sezonie 2009/2010 jednego jelenia byka I klasy wieku i 15 lisów.

Nadleśnictwo ww. przekroczeń nie uznało za bezprawne pozyskanie zwierzyny. W ocenie NIK, pozyskanie zwierzyny z przekroczeniem planów łowieckich, zarówno w zakresie gatunków zwierzyny drobnej, jak i w odniesieniu do grup wiekowych i płci zwierzyny grubej, było niezgodne z art. 8 ust. 3 Prawa łowieckiego, w związku z § 3 ust. 1 pkt 4 lit. h rozporządzenia z 13 listopada 2007 r. W przypadku obwodu łowieckiego leśnego nr 44 do obowiązków Pana Nadleśniczego - stosownie do § 3 ust. 2 i § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 czerwca 2005 r.¹⁰ - należało zagospodarowanie zwierzyny bezprawnie pozyskanej i pobranie środków pochodzących ze sprzedaży jej tuszy oraz pobranie ekwiwalentu pieniężnego, w wysokości określonej w § 2 ust. 1 tego rozporządzenia (5.800 zł za jelenia byka i 2.000 zł za sarnę kozła). Zasadnym w ocenie NIK, było także powiadomienie Wojewody Podlaskiego o przypadkach pozyskania zwierzyny z przekroczeniem planów w obwodach łowieckich polnych nr 36 i 43.

⁷ Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066 ze zm.

⁸ w sprawie rocznych planów łowieckich i wieloletnich łowieckich planów hodowlanych (Dz. U. Nr 221, poz. 1646), zwanego dalej „rozporządzeniem z 13 listopada 2007 r.”

⁹ Rok gospodarczy trwa od 1 kwietnia do 31 marca roku następnego.

¹⁰ w sprawie zwierzyny bezprawnie pozyskanej (Dz. U. Nr 116, poz. 981), zwanego dalej „rozporządzeniem z 21 czerwca 2005 r.”

5. W latach 2008-2009 sytuacja finansowa Nadleśnictwa uległa pogorszeniu, a na 30 września 2010 r. znaczącej poprawie. Zysk netto wynoszący na koniec 2008 i 2009 roku - odpowiednio 342,0 tys. zł i 144,3 tys. zł - wzrósł po trzech kwartałach 2010 roku do 724,6 tys. zł, głównie w wyniku obniżenia kosztów ogółem o 12,4% (koszty działalności administracyjnej zmniejszyły się z 3.969,7 tys. zł do 3.019,2 tys. zł), przy spadku przychodów ogółem tylko o 6,9%. Nadleśnictwo prawidłowo wydatkowało środki (zaliczone do kosztów administracyjnych) na modernizację kotłowni i instalacji grzewczej wraz ze zmianą źródła ciepła w siedzibie Nadleśnictwa (223.986 zł netto) oraz na budowę drogi leśnej nr 3 o długości 2.690 mb (189.784 zł netto). Wykonawców tych robót wyłoniono w trybie przetargów nieograniczonych przeprowadzonych z zachowaniem zasad określonych w ustawie z dnia 29 stycznia 1994 r. Prawo zamówień publicznych¹¹.
6. Przy realizacji zadań Nadleśnictwo korzystało z dotacji budżetowych (95.312 zł), środków unijnych otrzymanych w ramach jednolitych płatności obszarowych (18.785 zł) i z innych źródeł (178.333 zł), w tym wojewódzkiego i narodowego funduszu ochrony środowiska. W świetle analizy NIK, Nadleśnictwo zgodnie z przeznaczeniem wykorzystało 95.312 zł dotacji celowej otrzymanej za pośrednictwem RDLP na realizację zadań w ramach krajowego programu zwiększania lesistości.
7. Nadleśnictwo przestrzegało obowiązujących zasad przy udzielaniu pracownikom oprocentowanych pożyczek na zakup samochodów osobowych (w 2008 wydatkowano 50.000 zł, a w 2010 roku 67.850 zł). Analiza dwóch z siedmiu pożyczek wykazała, że w obu sprawach z pracownikami zawarto umowy dotyczące spłaty udzielonych pożyczek (określono w nich wysokość i oprocentowanie pożyczek, okres i sposób zabezpieczenia spłaty) i wykorzystywania samochodów do celów służbowych. Nadleśnictwo otrzymało dokumenty potwierdzające zakup samochodów, dokonanie poręczeń spłaty pożyczek i przeniesienia na Nadleśnictwo cesji praw z ubezpieczenia Auto-Casco. Na 30 listopada 2010 r. pożyczki były na bieżąco spłacane.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) podjęcie działań określonych w § 3 ust. 2 i § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 czerwca 2005 r., dotyczących pozyskania zwierzyny z przekroczeniem planów łowieckich w grupach wiekowych zwierząt,

¹¹ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

2) powiadomienie Wojewody Podlaskiego o przekroczeniach planów pozyskania zwierzyny w obwodach łowieckich polnych.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Nadleśniczego, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
w Białymstoku
Barbara Chilińska